

[Kirkegaard.]

høj grad på hidtidige erfaringer, jeg kan endda tilføje på de bedste af vore hidtidige erfaringer. Når jeg for mit vedkommende ser på sognekommunernes ligningsforhold — jeg tænker på den kommune, hvori jeg bor, og de kommuner, jeg kender noget til — må jeg anerkende, at sognerådene har forstået at fastsætte ligningsforhold med et fornuftigt hensyn til kommunernes højst forskellige struktur, og det er det, kommunerne fortsat har mulighed for at gøre efter det lovforslag, som her er til behandling; det kan de gøre inden for grænserne af de 10 og de 40 promille. Lovforslaget indeholder også, alt andet lige, den bestemmelse, at amtskatterne nedsættes til det halve for landbrugsejendomme, og yderligere en nok så stor nedsættelse kommer landbrugsejendomme til gode, i særlig grad fordi statens konjunkturbestemte tilskud til nedsættelse af amtskatterne opretholdes. Det anser jeg for en fordel og for principielt meget vigtigt, sådan som jeg også udtalte ved første behandling, idet jeg henviste til, at en konjunkturbestemt lettelse ikke kan kapitaliseres i samme grad som en anden form for lettelse. Mon ikke det kan tænkes, at en så kraftig nedsættelse af amtskatterne, som er bragt i forslag her, når den bliver gennemført, vil påvirke ligningsforholdet i kommunerne? Det ved vi ingenting om endnu, men sker der ændringer, så vil disse danne et godt erfaringsmateriale for en eventuel fremtidig lovgivning inden for det område, vi her behandler. Vi skal prøve at forenkle vor skattelovgivning — jeg indrømmer, at det ikke er let — og, derfor skal vi undgå at koble nye skatteformer til. Alene af den grund tror jeg, det er heldigt, at den af venstre og de konservative foreslåede reform af amtskatterne ved en omlægning til indkomstskatter formentlig ikke gennemføres.

Under forhandlingerne i udvalget har vi også været inde på det problem, om den lettelse i amtskatterne, der her gennemføres, er tilstrækkelig for landbruget, idet landbruget ikke har fået del i den almindelige indkomststigning i de seneste år.

Jeg er tilbøjelig til at tro, at lettelsen ikke er stor nok for landbruget i den aktuelle situation; og jo mere jeg tænker på

dette problem, des mere kommer jeg til det resultat, at vi ikke vil være i stand til at klare og ordne landbrugets økonomisk vanskelige stilling gennem de lovforslag, som her er til behandling. Inden vi går videre ad samme linje, må i hvert fald jeg for mit vedkommende have nogen sikkerhed for, at de bestemmelser, vi her gennemfører, ikke i for stort omfang får slagside i retning af fordel kun for de store gårde og måske et minus for de mindre landejendomme, hvad i og for sig ikke helt kan udelukkes; det nævnede jeg også ved første behandling.

Vi må nu gøre vore erfaringer, og det bliver ikke uinteressant at se, hvordan kommunerne under de ændrede forhold vil fastsætte ligningsforholdet. Personlig tror jeg ikke på, at vi gennem den nye ordning af landbrugets amtskatter og forhold i øvrigt vil være i stand til på en rimelig og billig måde at klare landbrugets vanskeligheder med hensyn til alle brugsstørrelser. Jeg er ikke sikker på det, for så vidt jeg kan skønne har i hvert fald de allerfleste såkaldte ordninger, som vi vedtager her i folketinget, slagside til fordel for det større landbrug. Tør mon nogen af dette tings medlemmer hævde, at det ikke gælder vor nuværende kornordning — og hvad med en rapsordning eller en hørordning, som jeg i den offentlige debat har hørt nævnt som en af de foranstaltninger, der kunne tænkes gennemført?

Med hensyn til hele problemet om slagside, når det gælder en rimelig fordeling af den støtte, der gives til de forskellige brugsstørrelser, er det det radikale venstre meget magtpåliggende, at vi undgår en sådan slagside både i den lovgivning, vi her behandler, og i øvrigt i enhver fremtidig lovgivning om landbrugets problemer.

Jeg vil slutte med den bemærkning til det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, at jeg har en anden opfattelse end han af det problem, vi her drøfter. Jeg anbefaler gerne lovforslagene til gennemførelse, idet jeg over for det ærede medlem kan bevise, at dette vil være i fuld overensstemmelse med mit partis synspunkter; jeg beder om tilladelse til et enkelt citat fra en udtalelse, som det radikale venstre fremsatte forud for sidste valg:

„Det radikale venstre foreslår . . . , at